

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 11 grudnia 2014 roku

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżona I. M. oraz Z. M. byli współnikami (...) S.C. Spółka ta zajmowała się transportem lądowym pasażerskim, miejskim oraz podmiejskim. Oskarżona I. M. zajmowała się w spółce drobnymi sprawami, takimi jak płatności, pomoc w sprzątaniu autokarów, zestawienia dotyczące ochrony środowiska, ponadto wykonywała proste czynności pomocnicze zlecone jej przez Z. M.. Nie była ona zaangażowana w prowadzenie działalności spółki i nie zajmowała się w spółce żadnymi sprawami z zakresu prawa pracy oraz nie wykonywała żadnych czynności w tym zakresie. Funkcjonowaniem firmy, w tym rekrutacją kierowców i ustalaniem warunków ich pracy zajmował się wyłącznie Z. M..

W dniu 21 grudnia 2009 roku spółka (...) S.C. wystawiła i przekazała zaświadczenie poświadczające zatrudnienie pokrzywdzonego J. S., jako kierowcy w w/w firmie transportowej. Mimo, iż wszystkie rozmowy i ustalenia czynił Z. M., na zaświadczeniu w imieniu przedsiębiorcy podpisała się oskarżona, co było jej jedynym udziałem w sprawie zatrudnienia J. S.. J. S. już dwa dni wcześniej rozpoczął szkolenie, ponieważ uprzednio był kierowcą tira. Szkolenie przebiegało w ten sposób, że J. S. jeździł autobusem w towarzystwie innego kierowcy. Musiał przygotować się do rozpoczęcia pracy, poznać trasę przejazdu, zapoznać się z obsługą kasy fiskalnej, poborem biletów. J. S. przed podjęciem pracy dostarczył niezbędne dokumenty, mianowicie świadectwa pracy oraz zaświadczenie o stanie zdrowia. Pokrzywdzony nie podpisał jednak ze spółką żadnej umowy, na podstawie której miał świadczyć pracę. J. S. i Z. M. zawarli jedynie umowę ustną, z której wynikało, iż pokrzywdzony zostanie zarejestrowany w ZUS. W ten sposób J. S. został zatrudniony na stanowisku kierowcy. Pod koniec grudnia, po odbyciu szkolenia pokrzywdzony rozpoczął samodzielną pracę jako kierowca. Od rana jeździł na stałej trasie O. – O.. Wynagrodzenie było mu wypłacane codziennie w dni robocze w kwocie około 100-120 złotych. Pokrzywdzony ustalając warunki pracy nigdy nie rozmawiał z oskarżoną.

W styczniu 2010 roku pokrzywdzony próbował dowiedzieć się od Z. M. ile zarabia, na jakiej zasadzie obliczone jest jego wynagrodzenie, czy zależy ono od czasu pracy czy ilości kursów. Upomniął się o dokumentację dotyczącą zatrudnienia, w tym druki (...). Nadto zaczął upominać się także o podpisanie z nim umowy o pracę. Rozmowy te kwitowane były przez Z. M. stwierdzeniem, iż teraz nie ma czasu.

W lutym 2010 roku w okresie ferii zimowych (...) S.C. obsługiwała więcej kursów, zatem potrzebny był w tym okresie komplet kierowców. W tym czasie Z. M. również pracował jako kierowca i wyjeżdżał na ferie. Wówczas J. S. również upominał się o podpisanie umowy oraz wydanie dokumentów. W odpowiedzi usłyszał od Z. M., iż ma dostarczyć jeszcze zaświadczenie o niekaralności, ponieważ jeśli okaże się, że jest karany, wówczas nie zostanie zatrudniony. Pokrzywdzony stwierdził, że na to chyba za późno, gdyż już przecież pracuje. J. S. otrzymał także do wypełnienia dokumenty, wśród których nie było jednak umowy zlecenia. Mimo sceptycznego nastawienia, pokrzywdzony w dniu 12 lutego 2010 roku uzyskał zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego.

Pod koniec lutego 2010 roku pokrzywdzony kolejny raz kolejny upomniął się o dokumentację dotyczącą zatrudnienia. Wówczas od Z. M. usłyszał, że ma dzień wolny. Pokrzywdzony nie zdążył przekazać zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Tego samego dnia J. S. otrzymał telefoniczną informację, iż kolejne trzy dni również ma wolne. Następnie dowiedział się, że na jego miejsce zatrudniona została inna osoba.

(...) S.C. jako płatnik składek zgłosił J. S. do ZUS od dnia 01 lutego 2010 roku. Jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wskazano umowę zlecenia zawartą na okres od dnia 01 lutego 2010 roku do dnia 28 lutego 2010 roku. Z umowy tej wynikało, iż pokrzywdzony otrzymał wynagrodzenie w wysokości 700 złotych. Umowa ta nie została jednak w rzeczywistości podpisana przez J. S..

Przez cały okres pracy J. S. nie miał żadnego kontaktu z oskarżoną I. M..

Oskarżona I. M. nie była dotychczas karana.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- częściowych wyjaśnień oskarżonej I. M. (k. 39-40, k. 81-82, k. 115-116, k. 237-238),
- częściowych zeznań świadka Z. M. (k. 116-117, k. 120, k. 154, k. 240-241),
- zeznań świadków J. S. (k. 22-24, k. 117-119, k. 239-240) i A. P. (k. 125-126, k. 241),
- innych dowodów ujawnionych na rozprawie tj.: zawiadomienia pokrzywdzonego o możliwości popełnienia przestępstwa wraz z załącznikami (k. 1-18), kserokopii umowy zlecenia (k. 28), kserokopii protokołu kontroli (k. 29-34), wydruku z CEL (k. 41-42), informacji z K. dot. oskarżonej (k. 43, k. 230), wydruku REGON (k. 47), protokołu przeszukania pomieszczeń (k. 52-54), oryginał umowy zlecenia (k. 55), decyzji Prezydenta Miasta O. o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej (k. 57-58), wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (k. 59-60, k. 62, k. 67, k. 69-70), zaświadczenia o zmianie we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (k. 61, k. 66, k. 68, k. 71, k. 73), zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (k. 63), zaświadczenia Prezydenta Miasta O. (k. 65), wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (k. 64), zgłoszenia zmiany we wpisie (k. 72, k. 74), informacji z ZUS II Oddział w W. Inspektorat w O. (k. 75), wykazu dowodów rzeczowych (k. 78), opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów (k. 128-134), oświadczenia Z. M. (k. 246).

Oskarżona I. M. w trakcie pierwszego przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i skorzystała z prawa do odmowy składania wyjaśnień. Podczas kolejnych przesłuchań nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i wyjaśniła, że podpisała jedynie dokument umożliwiający pokrzywdzonemu kierowanie autobusem, jednak formalnościami związanymi z zatrudnieniem J. S. zajmował się Z. M.. Stwierdziła, że J. S. pracował na umowę zlecenia, umowa zaś została zawarta na miesiąc. Oskarżona wyjaśniła, że nie jest pewna w jakim okresie była współnikiem w spółce (...) S.C., wskazała że zajmowała się tam drobnymi sprawami takimi jak płatności, pomoc przy porządkach w autokarze, zestawienia odnośnie ochrony środowiska, proste czynności pomocnicze. Zaznaczyła, że nie wykonywała żadnych czynności z zakresu prawa pracy, nie miała określonego na piśmie zakresu swoich obowiązków. Robiła to co zlecał jej w danym momencie Z. M.. Oskarżona wyjaśniła, że sprawami związanymi z zatrudnieniem pracowników, załatwianiem formalności z tym związanych zajmował się drugi współnik. Stwierdziła, że nie wnikała na jakich zasadach są zatrudniani pracownicy, czy dopełniane są wszystkie formalności. Wyjaśniła, że wiedziała, iż J. S. zatrudniony był w spółce na umowę zlecenia. Z tego co wiedziała, pokrzywdzony nie doniósł dokumentów potrzebnych do zgłoszenia do ZUS, jednak tym również zajmował się Z. M.. O sprawie dotyczącej J. S. dowiedziała się od ojca Z. M.. Oskarżona dodała, że w czasie, kiedy była współnikiem (...) S. C. jednocześnie studiowała i wykonywała prace dorywcze w innych firmach.

Wyjaśnienia oskarżonej I. M. częściowo zasługują na wiarę. Sąd dał wiarę tym wyjaśnieniom w części, w której oskarżona opisała zakres wykonywanych przez siebie w spółce czynności. W tym zakresie wyjaśnienia te są bowiem spójne i logiczne, ponadto znajdują potwierdzenie w uznanej przez Sąd za wiarygodną części zeznań świadka Z. M. oraz w wiarygodnych zeznaniach świadka J. S.. W pozostałym zakresie Sąd odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonej. Zaznaczyć należy bowiem, iż wiedzę na temat podstaw zatrudnienia oraz zachowania pokrzywdzonego, I. M. posiadała wyłącznie z relacji Z. M., gdyż sama w ogóle nie zajmowała się tymi sprawami. Wobec faktu, iż w tym zakresie Sąd odmówił wiary zeznaniom Z. M., należało również uznać za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonej w tej części.

Walorem wiarygodności Sąd obdarzył zeznania świadka J. S.. Zeznania świadka są bowiem spójne, logiczne i konsekwentne, korelują z wiarygodną częścią wyjaśnień oskarżonej i zeznań świadka Z. M., ponadto znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów, między innymi w opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, zaświadczeniu o zatrudnieniu, zaświadczeniu z Krajowego Rejestru Karnego, tarczach tachografu.

Świadek opisał wszystko co mu wiadomo w sprawie, okazując na te okoliczności dokumenty. Co najistotniejsze dla niniejszej sprawy świadek sam stwierdził, iż nie miał w ogóle styczności z oskarżoną I. M., a wszystkie sprawy dotyczące jego zatrudnienia w (...) S. C. załatwiane były przez Z. M..

Zeznania świadka Z. M. częściowo zasługują na wiarę. Za wiarygodne Sąd uznał jedynie tą część zeznań Z. M., w której wskazał on, że I. M. nie zajmowała się w spółce zatrudnianiem pracowników ani żadnymi czynnościami dotyczącymi rekrutacji pracowników, organizacji ich pracy oraz „obsługi” ich zatrudnienia, a jedynie formalnie była współnikiem (...) S. C. W tej części zeznania świadka Z. M. korelują z wiarygodnymi relacjami oskarżonej I. M. oraz świadka J. S.. Natomiast w pozostałej części Sąd odmówił wiary zeznaniom Z. M., bowiem są one nielogiczne, niespójne, a przede wszystkim sprzeczne z wiarygodnym materiałem dowodowym, przede wszystkim z zeznaniami J. S. oraz z dokumentacją w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu, opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, informacji o karalności J. S.. Świadek Z. M. zeznał, że J. S. faktycznie pracował w firmie jedynie w lutym 2010 roku na podstawie podpisanej przez niego umowy zlecenia. Jak twierdził w styczniu pokrzywdzony przechodził wyłącznie szkolenia nie otrzymując za nie wynagrodzenia. Ponadto nie dostarczył wszystkich niezbędnych dokumentów w tym zaświadczenia o niekaralności. Zeznania te są sprzeczne nie tylko z wiarygodnym materiałem dowodowym, ale przede wszystkim ze wskazaniami logiki i doświadczenia życiowego. Trudno jest uwierzyć, iż przeszkolenie w tak nieskomplikowanej materii, niewymagającej szczególnych kompetencji mogło trwać ponad miesiąc, tym bardziej, iż w okresie tym potrzebnych było wielu pracowników z uwagi na zbliżające się ferie zimowe. Nadto w dniu 12 lutego 2010 roku J. S. uzyskał zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, z którego wynika, iż jest on niekarany. Zatem brak jest jakichkolwiek powodów by zakładać, że J. S. nie chciał przedstawić i dostarczyć tego dokumentu. Następnie podkreślić należy, iż z opinii biegłego grafologa jednoznacznie wynika, że podpis widniejący na umowie zlecenia w miejscu zleceniobiorcy nie został nakreślony przez J. S.. Co istotne po wydaniu w/w opinii Z. M. zmienił swoje wyjaśnienia w tym zakresie i stwierdził, że to może żona pracownika podpisała tę umowę za niego. Zatem mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd odmówił wiary zeznaniom Z. M. w w/w części.

Za wiarygodne, jednak nie mające większego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał zeznania świadka A. P.. Jedyny istotny element to zaprzeczenie, aby świadek uczestniczył w szkoleniu J. S., mimo że kojarzy go z pracy. Ponadto świadek nie posiadał wiedzy dotyczącej przedmiotu niniejszego postępowania.

Sąd w całości dał wiarę opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów. Opinia ta jest spójna, pełna i jasna. Została sporządzona w sposób sumienny i rzetelny, po przeprowadzeniu przez biegłego stosownych badań, w oparciu o wiedzę teoretyczną biegłego i jego doświadczenie zawodowe. .

Sąd odmówił wiary dowodowi z dokumentu w postaci umowy zlecenia, bowiem jej wiarygodność podważona została na skutek wniosków opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, z której to opinii jednoznacznie wynika, iż podpisu na przedmiotowej umowie zlecenia nie złożył J. S..

Sąd uznał natomiast za wiarygodne pozostałe dowody z dokumentów ujawnione na rozprawie. Żadna ze stron nie kwestionowała bowiem ich wiarygodności ani autentyczności, a w połączeniu z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym, dokumenty te pozwalają na odtworzenie pełnego i rzeczywistego przebiegu zdarzeń.

Oskarżona I. M. stanęła pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 218 k.k., obecnie kwalifikowanego z art. 218 § 1 a k.k.

Czyn z art. 218 § 1a k.k. popełnia ten kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, złośliwie lub uporczywie narusza prawa pracownika wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego. Przestępstwo z art. 218 § 1a k.k. można popełnić tylko umyślnie z zamiarem bezpośrednim nacechowanym dodatkowo szczególnym nastawieniem podmiotowym w postaci złośliwości lub uporczywości.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe nie doprowadziło do udowodnienia oskarżonej I. M. winy w zakresie zarzucanego jej czynu.

Zgodnie z zasadą domniemania niewinności określoną w art. 5 § 1 k.p.k. oskarżonego uważa się za niewinnego dopóki wina jego nie zostanie udowodniona. Żaden z przeprowadzonych przez Sąd w niniejszym postępowaniu dowodów nie pozwolił na uznanie oskarżonej I. M. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu.

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić bowiem należy, iż zachowanie oskarżonej I. M. nie wyczerpało znamion czynu zabronionego z art. 218 § 1a kk. Przede wszystkim po stronie oskarżonej nie było działania umyślnego w zamiarze bezpośrednim. Z wiarygodnego materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż oskarżona nie miała wiedzy i nie zajmowała się kwestiami związanymi z pracą J. S. w (...) S. C., co potwierdzili poza oskarżoną, także świadek Z. M. oraz sam pokrzywdzony J. S.. Oskarżona jedynie podpisała zaświadczenie o zatrudnieniu J. S. w dniu 21 grudnia 2009 roku, kiedy zaczął on świadczyć pracę. Natomiast nie można uznać, iż w dalszym okresie w jakikolwiek sposób złośliwie lub uporczywie naruszała prawa pracownika J. S.. Nie czyniła ona bowiem z nim żadnych ustaleń, nie posiadała wiedzy odnośnie charakteru jego działań w ramach (...) S.C. Brak jest jakichkolwiek wątpliwości co do tego, iż wszystkie czynności związane z zatrudnieniem J. S. wykonywał wyłącznie Z. M., a nie oskarżona I. M..

Wobec powyższego Sąd uniewinnił oskarżoną I. M. od popełnienia zarzucanego jej czynu, a kosztami postępowania zgodnie z art. 632 pkt 2 k.p.k. obciążył Skarb Państwa.